

LAIVAKANKAAN KOULU
VALINNAISAINEOPAS 2017-2018

VALINTOJEN VAIKUTUS JATKO-OPINTOIHIN HAKEUTUMISEEN

Valinnaisaineita valittaessa on syytä pohtia valintojen vaikutusta jatko-opintoihin hakeutumiseen. On tärkeä muistaa, että peruskoulun **päättötodistuksen arvosana pohjautuu 7. luokan arvosanoihin käsityössä, kotitaloudessa ja kuvataiteessa sekä 8. luokan arvosanoihin musiikissa, mikäli oppilas ei valitse niitä valinnaisaineiksi**. Näissä tapauksissa päättötodistukseen tulee kaksi arvosanaa, joista toinen pohjautuu 7. luokan tai 8. luokan arvosanoihin ja toinen valinnaisaineen arvosanoihin. Yhteisvalinnassa huomioidaan näiden arvosanojen keskiarvo (esimerkiksi jos pakollisen kotitalouden arvosana on 8 ja valinnaisen kotitalouden arvosana on 9, kotitalouden arvosanaksi tulee 8,5).

Lukioihin opiskelijat valitaan **päättötodistuksen lukuaineiden keskiarvon** osoittamassa järjestyksessä. Lukuaineisiin luetaan äidinkieli ja kirjallisuus, toinen kotimainen kieli, vieraat kielet, uskonto tai elämäntutkimustieto, historia, yhteiskuntaoppi, matematiikka, fysiikka, kemia, terveystieto, biologia ja maantieto. Lukuaineisiin luetaan myös valinnaiset kielet (A2 ja B2), mutta valinnaiset kielet voidaan huoltajan pyynnöstä merkitä päättötodistukseen hyväksytty/hylätty –merkinnällä numeroarvioinnin sijaan. Erikoislukioihin kuten musiikki- ja urheilulukiot opiskelija ei pääsääntöisesti saa lisäpisteitä, vaikka hänellä olisi kyseistä ainetta myös valinnaisena.

Ammatillisiin oppilaitoksiin opiskelijat valitaan **valintapisteiden** perusteella. Valintapisteitä annetaan:

- 1) Perus- tai lisäopetuksen oppimäärän suorittamisesta hakuvuonna
- 2) Siitä, että hakijalla ei ole opiskelupaikkaa lukiossa tai ammatillisessa oppilaitoksessa
- 3) Yleisestä koulumenestyksestä (kaikkien aineiden keskiarvo)
- 4) Kolmen parhaan taito- ja taideaineen arvosanojen keskiarvosta
- 5) Ensimmäisestä hakutoiveesta
- 6) Sukupuolen perusteella mikäli alle 30% hakijoista on samaa sukupuolta kuin hakija
- 7) Mahdollisesta pääsy- tai soveltuvuuskokeista
- 8) Työkokemuksesta (vain peruskoulun päättymisen jälkeen suoritettu työ)
- 9) Hakeuduttaessa urheilijoille tarkoitettuun ammatilliseen koulutukseen

Vastaa mielelläni valinnaisaineita koskeviin kysymyksiinne!

Meri Hirvonen, opo
p. 040-8445417
e-mail: meri.hirvonen@ouka.fi

VALINNAISAIINEET

Laivakankaan koulussa oppilas valitsee yhteensä 6 viikkotuntia valinnaisaineita 8. ja 9. luokkaa varten (A2 -kielen lukijat 4 viikkotuntia). Lukuvuonna 2017-2018 tarjotaan ensimmäistä kertaa oppilaille mahdollisuutta valita valinnaisaineeksi Moottorikurssi, Mediataito tai Digiagentit-kurssi. Uudet valinnaisaineet on merkitty luetteloon lihavoidulla tekstillä.

	8.lk	9.lk
B2-kieli (saksa, ranska, venäjä)	2	2
Kotitalous	2	2
Kuvataide	2	2
Liikunta	2	2
Biologian erikoiskurssi	2	2
Musiikki	2	2
Tekninen työ	2 tai 4	2 tai 4
Moottorikurssi	2	2
Tekstiilityö	2 tai 4	2 tai 4
Tietotekniikka	2	2
Yrittäjyys ja työelämätaidot	2	2
Mediataito	2	2
Digiagentit	2	2

Valinnan lähtökohtana voivat olla oppilaan omat harrastukset ja kiinnostus valittavaan aineeseen. Valinnan tulee perustua itsenäiseen harkintaan ja se tehdään yhdessä vanhempien kanssa.

Minkään valinnaisaineen opiskelu ei ole edellytyksenä pyrittäessä peruskoulun jälkeisiin oppilaitoksiin.

Valintoja tehtäessä on hyvä muistaa, että valinta on sitova. **Mahdolliset anomukset valinnaisaineiden vaihtamiseksi tulee 8. luokalla tehdä syyskuun loppuun mennessä.** Yhdeksännellä luokalla valinnaisaineen vaihtaminen on mahdollista vain erittäin painavista syistä (lähinnä terveydelliset tekijät). Valinnaisaineiden vaihtamisesta neuvotellaan aina oppilaanohjaajan kanssa.

VALINNAISET KIELET: SAKSA, RANSKA, VENÄJÄ (2 h/vko)

Yläasteella valinnaisena alkava kieli luo hyvän pohjan myöhemmin lukiossa jatkuvalla ja monipuolistuvalle kielten opiskelulle. Vieraan kielen taito avartaa maailmankuvaa ja vahvistaa kansainvälisyyttä sekä antaa taidon ilmaista itseään uusin kielellisin keinoin. Kielitaito voi tuoda työtä, harrastuksia ja iloa elämään. Hyvän kielitaidon saavuttaminen vaatii sitoutunutta opiskelua.

Valinnaiskielen tavoitteena peruskoulussa on, että oppilas opiskellun kieliaiineksen rajoissa

- selviytyy auttavasti arkielämän suullisissa kielenkäyttötilanteissa
- hallitsee kielen ääntämisen ja intonaation perusasiat
- ymmärtää tyydyttävästi helpon kirjoitetun kielen sisältöä apuneuvoja käyttäen
- tuntee kielen kaikkein keskeisimpiä sanoja, sanontoja ja rakenteita
- omaksuu tietoa kielialueen maista, kansoista ja kulttuureista
- pystyy kirjoittamaan kohdekielellä lyhyehköjä viestejä

SAKSA

Saksa on Keski-Euroopan valtakieli, jota puhuu lähes sata miljoonaa ihmistä äidinkielenään. Se on hyödyllinen ja kysytty kieli työelämässä, mm. kaupan ja palveluiden alalla sekä kulttuurivaihdossa. Saksankieliset maat, Saksa, Itävalta ja Sveitsi tarjoavat runsaasti eri alojen opiskelu- ja harjoittelupaikkoja. Saksa on selkeä kieli, joka luo hyvän pohjan muiden kielten opiskelulle.

RANSKA

Ranska on kansainvälinen kieli, jota puhuu tai ymmärtää maailmassa n. 300 miljoonaa ihmistä ja jota käytetään kansainvälisissä järjestöissä, kuten YK:ssa ja EU:ssa. Ranska on selkeä ja johdonmukainen kieli; esimerkiksi kun oppii ääntämissäännöt, osaa ääntää minkä tahansa uuden sanan. Ranskalla ja englannilla on paljon yhteistä sanastoa, mikä tukee opiskelua. Ranska on läheistä sukua mm. espanjan ja italian kielille - näiden kielen oppiminen on helppoa, kun tuntee ranskan perusteet.

VENÄJÄ

Venäjää puhuu maailmassa noin 170 miljoonaa ihmistä. Venäjän kieli on erikoinen, hyödyllinen, kaunis ja mielenkiintoinen kieli, jota kaikki eivät osaa. Se on sukua esim. ruotsin, englannin, latinan ja persian kielille.

Jo maantieteellisen aseman vuoksi Suomessa tarvitaan venäjän kielen taitajia. Kielen hallitseminen saattaa auttaa saamaan mieluisan työpaikan esim. turismin, kaupan tai teollisuuden alalla. Monissa työpaikoissa vaaditaan ja arvostetaan venäjän kielen taitoa.

Sujuvan sisälukutaidon saavuttamiseen vaatii vain harjoitusta. Kielen vähäinenkin osaaminen helpottaa oleskelua venäjää puhuvissa maissa. Myös venäjänkielisten turistien ja maahanmuuttajien määrä kasvaa koko ajan maassamme.

MEDIATAITO (2 h/vko) uusi valinnaisaine

Millä perusteella uutiset valitaan? Miten tehdään elokuvan kuvakäsikirjoitus? Mitä ja miten saa mainostaa?

Mediataidon tunneilla pureudutaan median eri lajeihin ja ilmiöihin. Tunneilla mm. keskustellaan, analysoidaan mainoksia ja elokuvia, kirjoitetaan lehtijuttuja, harjoitellaan oman lyhytelokuvan tekemistä, suunnitellaan mainoksia.

Mitään aiempaa osaamista ei vaadita. Tunneilla työskennellään välillä yksin, välillä pareittain tai ryhmässä, ja jokainen oppii ottamaan vastuuta omien töiden valmistumisesta. Teemme myös mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä paikallislehden kanssa.

8. luokalla painopiste on sanoma- ja aikakauslehdissä. Tutuksi tulevat eri tekstilajit uutisesta mainokseen ja kolumnista reportaasiin. Itseään pääsee toteuttamaan erilaisissa projekteissa uutiskuvauksesta mainoskampanjan suunnitteluun.

9. luokalla keskitytään erityisesti elokuvaan: perehdytään elokuvan ilmaisukeinoihin ja toteutetaan oma lyhytelokuva käsikirjoituksesta kuvaamiseen ja editointiin. 9. luokan keväällä suunnitellaan ja toteutetaan omat mediaprojektit itseä kiinnostavasta aiheesta.

KUVATAIDE (2 h/vko)

Keskeisintä on oman taiteellisen ilmaisun kehittyminen. Oma luovuus ja kekseliäisyys sekä toisinaan tarkasti rajatut tehtävät ovat välineinä, kun tutustumme erilaisiin kuvataiteen ilmiöihin ja yritämme oppia ymmärtämään ja arvostamaan erilaisia kuvataiteen alueita.

Syvennämme sommittelun ja kuvan tekemisen keinojen hallintaa: piirustusta, maalausta, kuvanveistoa, grafiikkaa. Tutustumme myös arkkitehtuuriin, muotoiluun, valokuvaukseen, elokuvaan. Teemme pienimuotoista tila- ja ympäristötaidetta. Saven, kipsin ja paperimassan lisäksi käytämme erilaisia kierrätysmateriaaleja (esim. rikkiäiset lelut, kengät, vanha elektroniikkaromu jne.). Öljyvärimaalaus on yhdeksännellä luokalla ehkä tärkein yksittäinen opittava asia. Oppilaiden omat toiveet oppisisällön suhteen ovat tervetulleita.

KOTITALOUS (2 h/vko)

Laajentaa ja syventää 7- luokalla saatuja perustietoja ja taitoja. Vahvistaa myönteisiä asenteita kodin tehtäviä ja tasapuolista työnjakoa kohtaan. Auttaa oppilasta omaksumaan tiedollisia ja taidollisia valmiuksia terveiden elämäntapojen ylläpitämiseen ja kodin tehtävien hoitamiseen.

8. luokalla perehdytään aterioiden suunnitteluun, erityisruokavalioihin sekä suomalaiseseen ruokaperinteeseen, johon kuuluvat myös kodin juhlat. 9. luokalla keskitytään erityisesti leivontaan ja erilaisiin ruokakulttuureihin.

Kalenterivuoden juhlat otetaan huomioon ja osallistutaan koulun projekteihin mahdollisuuksien mukaan. Kannustetaan ja tuetaan oppilaita hakeutumaan alan harrastuksiin ja jatko-opintoihin.

VALINNAINEN LIIKUNTA (2 h/vko)

Valinnainen liikunta vahvistaa yhteisen liikunnan tavoitteita ja tukee monipuolisesti nuoren kehitystä ja hyvinvointia. Säännöllisellä liikunnalla on myönteisiä vaikutuksia nuoren terveydentilaan, hyvinvointiin ja hyvään toimintakykyyn. Liikunta tarjoaa mahdollisuuden positiivisiin elämyksiin ja onnistumisen kokemuksiin, jotka ohjaavat oppilaita valitsemaan liikunnallisen elämäntyylin. Liikunta auttaa nuorta vahvan itsetunnon luomisessa kehittämällä itsetuntemusta ja koettua fyysistä pätevyyttä. Parhaimmillaan liikunta tarjoaa nuorelle iloa, mielihyvää ja mahdollisuuden rentoutua.

- Oppilas kehittyy liikuntataidoissa ja kohentaa kuntoaan
- Oppilas tutustuu monipuolisesti eri liikuntamuotoihin, kehittää lajitaitojaan ja saa virikkeitä henkilökohtaisen lajin ja omaehtoisen liikuntaharrastuksen löytämiseksi myös vapaa-aikanaan.
- Oppilas edistyy yhteistyötaitoissa ja saa valmiuksia myös ryhmien ohjaukseen
- Oppilaan liikunta- ja terveystietämys karttuu
- Oppilaan luottamus itseensä vahvistuu

Valinnaisessa liikunnassa syvennetään taitoja ja tietoja eri liikuntamuodoissa, Lajeja, joiden painotusta suunnitellaan oppilaiden kanssa yhdessä ovat mm. yleisurheilu, jalkapallo, pesäpallo, koripallo, lentopallo, salibandy, telinevoimistelu, musiikkiliikunta, aerobic, kuntoharjoittelu eri muodoissaan, kuntonyrkkeily, luistelu, jääpelit, sulkapallo ja uinti. Lisäksi oppilaiden valinnan mukaan tutustutaan uusiin lajeihin ja tehdään mahdollisuuksien mukaan tutustumismatkoja Oulun liikuntapaikkoihin ja niiden tarjoamiin lajeihin, kuten keilailu, squash, tennis, mikroautoilu, ampuminen, itsepuolustus jne. Oppilaita ohjataan myös oman mieleisensä liikuntamuodon itsenäiseen harjoitteluun. Lisäksi oppilaita kannustetaan valmistelemaan liikuntaesityksiä koulun tilaisuuksiin.

BIOLOGIAN ERIKOISKURSSI (2 h/vko)

Biologian erikoiskurssilla tutustutaan tarkemmin metsään ja vesistöihin biologisina ympäristöinä, maatalouteen, metsätalouteen ja näiden alojen tarjoamiin elinkeinoin ja harrastusmahdollisuuksiin esimerkiksi lemmikkeihin. Lisäksi tutustutaan aihealueeseen liittyviin ammatteihin pieneläinohitajasta metsuriin. Opiskelussa tutustutaan myös metsän monikäytön eri muotoihin kuten metsästyksen, kalastukseen, vaellukseen ja retkeilyyn. Lisäksi tehdään tutkimuksia ihmiseen liittyen esimerkiksi DNA:n eristäminen ja verisolujen tutkimus.

Opetuksessa painottuu itse tekeminen ja tutkiminen. Osa oppitunneista pidetään luokan ulkopuolella sään salliessa. Työtapoja ovat muun muassa ryhmätyöt, muistiinpanot, retket lähiseudulle, kasvien kasvattaminen, omakohtaiset mittaukset ja havainnot

luonnossa. Kurssilla on mahdollista suorittaa myös Luontoliiton Pihka-luonnontuntemuksen harrastusmerkki.

Opetuksen tavoitteita ovat 1) lisätä oppilaan luonnontuntemusta ja luontoon liittyvää harrastuneisuutta, 2) syventää ja laajentaa muissa oppiaineissa saatuja tietoja asioihin liittyen

VALINNAINEN MUSIIKKI (2 h/vko)

Valinnaisen musiikin kurssi perustuu hyvin pitkälti bändisoittoon sekä laulamiseen. Tavoitteena on tehdä ryhmästä toimiva kokoonpano, joka pystyy esiintymään koulumme eri tilaisuuksissa. Oppilaalla olisi hyvä olla jo perustaidot jostakin instrumentista tai ainakin vahva kiinnostus sekä positiivinen asenne soittamista tai laulamista kohtaan. Yleensä oppilas erikoistuu johonkin tiettyyn soittimeen tai lauluun. Oppilaat saavat hauskoja ja luovia hetkiä koulupäiväänsä sekä arvokasta esiintymiskokemusta. Yhdeksännen luokan keväällä oppilaat tekevät musikaalin, jonka he itse suunnittelevat, käsikirjoittavat sekä toteuttavat.

TEKNINEN TYÖ (2 h/vko TAI 4 h/vko)

Teknisessä työssä oppilas saa teknisen käsityön ja tekniikan perustaidot ja –tiedot sekä valmiudet teknisen alan jatko-opintoihin.

Teknisessä työssä oppilas saa monipuolisia kehittäviä kokemuksia ja onnistumisen elämyksiä valmistamalla erilaisia tuotteita. Opitaan tuntemaan koneiden ja laitteiden rakennetta ja toimintaa sekä käyttämään niitä oikein ja turvallisesti. Useimmat koneet ja laitteet ovat sellaisia, että niiden käyttöä eivät peruskouluikäiset oppilaat voi muualla harjoitella.

Tunneilla tehdään itselle monenlaisia käyttö- ja koriste-esineitä, ja samalla sovelletaan teoriaa käytäntöön.

Materiaaleina ovat eri puulajit, muovit, metallit, nahka jne. sekä erilaiset sähkö- ja elektroniikkakomponentit. Opetuksen tavoitteena on kehittää monipuolisesti oppilaan kädentaitoa, suunnittelukykyä ja ongelmanratkaisutaitoa sekä myönteistä asennoitumista työntekoon ja tekniikkaan. Oppilas tutustuu myös nykyaikaiseen teknologiaan esim. automaatiolaiterympäristön avulla. Oppilaan suunnitellessa itse töitään kehittyä hänen itsenäinen työskentelynsä, oma-aloitteisuutensa ja suunnittelutaitonsa. Tavoitteena on myös, että oppilas oppii käyttämään teknologiaa apunaan työssään ja elämässään.

MOOTTORIKURSSI (2 h/vko) uusi valinnaisaine

Kurssin aikana tutustutaan moottoreiden toimintaan sekä opetellaan huoltamaan ja kunnostamaan niitä. Työskentelyn painopiste on tekemisessä. Halutessaan opiskelija voi tuoda oman pienmoottorin esim. mopon tai ruohonleikkurin tutkittavaksi ja kunnostettavaksi. Myös koululta löytyy tarvittaessa moottoreita.

Kurssilla tehdään mahdollisuuksien mukaan yhteistyötä ammatillisen koulutuksen kone- ja metallialan kanssa. Yhdeksännen luokan oppisisällöt suunnitellaan yhdessä, vaihtoehtoina on jatkaa moottoreiden parissa tai ottaa mukaan muita teknisen työn sisältöjä, esimerkiksi robotiikkaa. Kurssin voi valita joko teknisen työn 2 tunnin valinnaisen lisäksi tai itsenäisenä valinnaisaineena.

TEKSTIILITYÖ (2 h/vko TAI 4 h/vko)

Tavoitteena on laajentaa ja syventää 7. luokalla saavutettuja tietoja ja taitoja. Samalla annetaan yhä enemmän mahdollisuuksia eriytyvälle, yksilölliselle työskentelylle oppilaan erityisosaamisen ja suuntautuneisuuden mukaisesti.

Valinnaisessa tekstiilityössä vahvistetaan ja kehitetään kykyä suunnitella ja valmistaa erilaisia tuotteita kuten koruja, asusteita, vaatteita, sisustustekstiilejä sekä erilaisia käyttöesineitä hyödyntäen rikkaasti erilaisia materiaaleja, työtapoja ja työvälineitä. Myös nykYTEKNOLOGIAN tarjoamiin mahdollisuuksiin voi tutustua kokeilemalla esimerkiksi kirjoavaa ompelukonetta, neulekonetta tai tietotekniikan tarjoamia mahdollisuuksia.

Tekstiilityössä opitaan kädentaitoja, itseilmaisua ja luovaa ongelmanratkaisua. Työskentelyn ohella kehittyvät pitkäjännitteisyys, omatoimisuus, vastuullisuus ja ryhmätyöskentelytaidot. Tekstiilityö antaa monipuolisesti tietoja ja taitoja elämän saralle sekä valmiuksia elämäntähtäisiin harrastamiseen ja jatko-opintoihin.

YRITTÄJYYS JA TYÖELÄMÄTAIDOT (2h/vko)

Yrittäjyys ja työelämätaidot on valinnaisaine, jonka tärkeänä tavoitteena on kehittää oppilaan työelämäntaitoja. Oppilas tutustuu omiin vahvuuksiinsa ja harjoittelee tapoja, joilla hän voi hyödyntää niitä tulevaisuudessa. Opettelemme myös työelämässä tärkeitä vuorovaikutus- ja esiintymistaitoja. Niiden avulla oppilas oppii antamaan itsestään positiivisen kuvan esimerkiksi työhaastatteluissa tai neuvotteluissa.

Oppilaan omat kyvyt ja mielikuvitus ovat innoittajina omaa yritystä perustettaessa. Tavoitteena on, että 8. luokan aikana oppilaalla on tarvittavat taidot ja yrityssuunnitelmat oman yrityksen perustamiseen. Tämän yrityksen toiminnan pyörittäminen tutustuttaa oppilaan yhteiskunnan ja yritystoiminnan keskeisiin rakennuspalikoihin. Esimerkkeinä verotus, lainsäädäntö, markkinointi ja kirjanpito.

Oppitunneilla käy vierailijoina eri alueiden asiantuntijoita ja teemme myös vierailuja keskeisiin kohteisiin. Järjestämme tempauksia koulun ja kylän yhteisöllisyyteen ja hyväntekeväisyyteen liittyen oppilaiden omien kiinnostusten mukaan.

TIETOTEKNIikka (2 h/vko)

Tietokone on jokapäiväinen työväline, jota oppilas voi hyödyntää opiskelussaan ja myöhemmin työssään. Jotta tämä voisi toteutua, tulisi koneiden käytön oltava jatkuvaa, ja hänen on tunnettava tärkeimmät tietotekniset välineet sekä menetelmät. Koneita käytettäessä oppii käytännössä ymmärtämään sujuvan kirjoitustaidon, työvälineohjelmien käyttötaidon ja viestintätaidon merkityksen. Tietoverkkoja

käytettäessä on tunnettava niiden rakenne, jotta niistä voisi etsiä tietoa. Lisäksi tietoa on osattava käsitellä kriittisesti.

Kahdeksannella luokalla tutustutaan tietokonelaitteistoon ja sen oheislaitteisiin, käyttöjärjestelmiin, tärkeimpiin sovellusohjelmiin (kuten tekstinkäsittely-, tietokanta-, taulukkolaskentaohjelmiin ja kuvan käsittelyohjelmiin) sekä lähi- ja tietoverkkoihin (perusteet).

Yhdeksännellä luokalla syvennetään kahdeksannella luokalla hankittuja perustaitoja. Lisäksi tutustutaan perusteellisemmin Internetiin, ohjelmointiin sekä multimedian perusteisiin.

Oppilaat saavat hyödyntää tietoverkkoja hankkiessaan tietoja opiskeltavasta aiheesta. Aiheet, joita työstitään, pyritään valitsemaan siten että ne mahdollisimman paljon tukevat muuta opiskelua.

DIGIAGENTIT (2h/vko) uusi valinnaisaine

Digiagentti oppii monipuoliset taidot nykyaikaisesta digitekniikasta ja jakamaan oppejaan toisille oppilaille ja opettajille. Keskeisimmät oppisisällöt

- videoiden tekeminen
- pilvipalveluiden monipuolinen käyttö koulutyössä
- ohjelmointi
- laitteiden huollon perustaidot
- uusien opetusohjelmien koekäyttö ja etsiminen

Digiagentti kouluttavat oppimiaan taitoja muille oppilaille. Opettajat voivat esimerkiksi varata heitä avukseen oppitunneilla, jotka pidetään valinnaisainetuntien aikana. Oppilaat jakavat ideoitaan myös opettajille oppitunnin lopuksi tai välitunnilla pidettävien digituokioiden muodossa. Pyritään järjestämään oppilaiden kanssa digihenkisiä vierailuja yrityksiin.

